

BOKFÖRINGSNÄMNDENS KOMMUNSEKTION
Arbets- och näringsministeriet

**ALLMÄN ANVISNING
OM UPPRÄTTANDE AV FINANSIERINGSANALYS
FÖR KOMMUNER OCH SAMKOMMUNER**

Helsingfors 2018
ISBN 978-952-293-603-5 (pdf)

Femte reviderade upplagan
Helsingfors 2018
ISBN 978-952-293-603-5 (pdf)
© Finlands Kommunförbund

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14
PB 200
00101 Helsingfors
Tfn (09) 7711
www.kommunforbundet.fi

ALLMÄN ANVISNING OM UPPRÄTTANDE AV FINANSIERINGSANALYS FÖR
KOMMUNER OCH SAMKOMMUNER

Innehållsförteckning

1	Finansieringsanalysens syfte och grund i lagstiftningen	4
2	Finansieringsanalysens struktur och registreringsgrund.....	4
3	Finansieringsanalysens innehåll	5
3.1	Kassaflödet i verksamheten.....	5
3.2	Kassaflödet för investeringarnas del	6
3.3	Kassaflödet för finansieringens del	6
3.3.1	Förändringar i utlåningen	6
3.3.2	Förändringar i lånebeståndet	7
3.3.3	Förändringar i eget kapital.....	7
3.3.4	Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital	7
3.3.5	Förändring av omsättningstillgångar	7
3.3.6	Förändring av fordringar	7
3.3.7	Förändring av räntefria skulder	8
3.4	Beaktande av valutakursförändringar.....	8
3.5	Förändring av likvida medel.....	8
4	Sammanställning av finansieringsanalysens poster.....	8
4.1	Kassaflödet i verksamheten	8
4.2	Kassaflödet för investeringarnas del.....	9
4.3	Kassaflödet för finansieringens del.....	9
4.4	Förändring av likvida medel	12
5	Finansieringsanalysens noggrannhet	12
	Bilaga 1 Schema för finansieringsanalys.....	13

1 Finansieringsanalysens syfte och grund i lagstiftningen

En finansieringsanalys och dess noter ska inkluderas i kommunernas bokslut (113 § i kommunallagen). Kommunerna ska följa kommunallagen och tillämpa bokföringslagens bestämmelser vid bokföring och upprättande av bokslut. Bokföringsnämndens kommunsektion meddelar anvisningar och avger utlåtanden om tillämpningen av bokföringslagen och kommunallagens bestämmelser om bokföring och bokslut (112 § i kommunallagen). Sektionens anvisningar och utlåtanden är styrande för god bokförings- sed i kommuner och samkommuner. [2018]

Genom denna allmänna anvisning meddelar bokföringsnämndens kommunsektion anvisningar om den finansieringsanalys som ska tillämpas i kommuner och samkommuner. Med kommun avses nedan även samkommun ifall inget annat sägs. Ett schema för finansieringsanalysen finns i bilaga 1.

Enligt 3 kap. 1 § i bokföringslagen ska bokslutet inkludera en finansieringsanalys som beskriver anskaffningen och användningen av medel, om den bokföringsskyldige är ett stort företag eller ett företag av allmänt intresse. Enligt bokföringsförordningen (1339/1997) ska finansieringsanalysen utvisa *kassaflödet i verksamheten, kassaflödena för investeringarnas del* och *kassaflödena för finansieringens del* (2 kap. 1 §). Kommunerna ska följa ovannämnda paragraf i tillämpliga delar enligt anvisningarna i denna allmänna anvisning. [2018]

Finansieringsanalysen visar hur stort överskottet eller underskottet är för kassaflödena i kommunens verksamhet och investeringar. Kassaflödet för finansieringens del visar hur ett underskott för kassaflödena i verksamheten och investeringarna har täckts eller hur ett överskott har använts.

Enligt 113.2 § i kommunallagen ska en tablå över budgetutfallet ingå i kommunens bokslut. Tablåns struktur ska motsvara budgeten. Liksom resultaträkningen beskriver finansieringsanalysen kommunens och samkommunens ekonomi som helhet. Finansieringsanalysen och dess noter hör till bokslutet och kompletterar den bild som resultaträkningen och balansräkningen inklusive noter ger av de internt tillförda medlens tillräcklighet, investeringarna och kapitalförsörjningen samt den finansiella ställningen.

Finansieringsanalysen härleds inte från bokföringen genom dubbla bokföringstransaktioner såsom i resultaträkningen och balansräkningen utan görs upp som en separat kalkyl.

2 Finansieringsanalysens struktur och registreringsgrund

Finansieringsanalysen visar kassaflödena i kommunens verksamhet och investeringar, vilket omfattar internt tillförda medel och investeringsposter, samt kassaflödena för finansieringens del.

Kassaflödet i verksamheten anger i vilken utsträckning kommunen under räkenskapsperioden genom sin verksamhet kunnat tillföra medel för att bibehålla verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och återbetala lån.

Kassaflödena för investeringarnas del visar kommunens användning av likvida medel i syfte att skapa förutsättningar för serviceproduktion och generera kassaflöden på lång sikt.

Ett positivt resultat av *kassaflödet i verksamheten och investeringarna* (överskott) visar det belopp som är tillgängligt för nettoutlåning, amortering på lån och ökning av likvida medel. Ett negativt resultat (underskott) visar det utgiftsbelopp man måste täcka genom minskning av likvida medel eller ökad inlåning. [2018]

Kassaflödena för finansieringens del visar hur kommunens utlåning och övriga fordringar, förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital förändrats under räkenskapsperioden.

De första kassaflöden som upptas för finansieringens del är förändringar i utlåningen och lånebeståndet. I finansieringsanalysen för en samkommun upptas därefter likviditetspåverkande förändringar i eget kapital.

Likviditeten påverkas också av förändringar i förvaltade medel, förvaltad kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar samt räntefria lång- och kortfristiga skulder. För tydlighetens skull bör finansieringsanalysen bara specificera poster med väsentlig betydelse för ekonomin som helhet.

Den sammanräknade förändringen av kassaflödena i verksamheten, investeringarna och finansieringen motsvarar förändringen av likvida medel enligt balansräkningen.

Kommunens finansieringsanalys upprättas enligt prestationsprincipen. Detta innebär att bl.a. försäljningsinkomster och anskaffningsutgifter inte korrigeras med kundfordringar eller leverantörsskulder i årsbidraget utan genom förändringen av övriga likviditetspåverkande poster i kassaflödena för finansieringens del. Likaså baseras ökningarna och minskningarna av balansposter i finansieringsanalysen på inkomster och utgifter som bokförts enligt prestationsprincipen. Förändringar av uppskrivningsfonden beaktas inte i finansieringsanalysen eftersom dessa inte ger upphov till kassaflöden.

3 Finansieringsanalysens innehåll

3.1 Kassaflödet i verksamheten

De faktorer som ingår i internt tillförda medel specificeras i resultaträkningen. Därför inkluderar finansieringsanalysen bara årsbidraget, som visar internt tillförda medel, och extraordinära poster, som i resultaträkningen upptas efter årsbidraget.

Årsbidraget kan innehålla poster som påverkar andra beräkningar i finansieringsanalysen. För tydlighetens skull används resultaträkningens årsbidragsbelopp och korrigeringar av årsbidraget upptas på raden *Korrektivposter till internt tillförda medel*. Korrektivposterna består av vinster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva, ifall dessa upptagits under övriga intäkter, samt av förluster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva som ingår i övriga kostnader.

Extraordinära poster upptas till samma belopp som i resultaträkningen. Extraordinära vinster och förluster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva upptas på raden "korrektivposter till internt tillförda medel". Övriga försäljningsinkomster av tillgångar i gruppen placeringar (under bestående aktiva i balansräkningen) upptas i finansieringsanalysen till försäljningspris.

Försäljningsinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva inkluderar vinster och förluster som bokförts för att korrigera avskrivningar enligt plan och korrigeras inte i finansieringsanalysen.

Finansieringsanalysens post "internt tillförda medel" måste korrigeras med eventuella avsättningar i resultaträkningen, vilka inte utgör användning av pengar. På motsvarande sätt korrigeras internt tillförda medel med minskningen av avsättningar då en utgift eller förlust uppstått. Ökningar och minskningar av avsättningarna upptas till nettobelopp bland korrektivposterna till internt tillförda medel.

Valutakursdifferenser bokförda som intäkter eller kostnader påverkar årsbidraget men korrigeras inte eftersom dessa ingår i de förändringar av balansposter som påverkar kassaflödet för finansieringsdel.

3.2 Kassaflödet för investeringarnas del

Med investeringar avses i finansieringsanalysen de medel som under räkenskapsperioden använts för bestående aktiva. Investeringsutgifter och investeringarnas finansieringsandelar upptas till bruttobelopp. Till investeringsutgifterna hör köp av aktier och andelar samt investeringar i materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva. Aktierna utgörs av aktier för branschinvesteringar som upptagits inom gruppen placeringar i balansräkningen. Investeringarnas finansieringsandelar och försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas under *Kassaflödet för investeringarnas del* till försäljningspris.

Investeringsutgifter och försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva samt investeringarnas finansieringsandelar upptas i finansieringsanalysen enligt prestationsprincipen. Som investeringsutgift upptas också en anskaffningsutgift som helt eller delvis täckts med en investeringsreserv eller -fond. Förskottsbetalningar för investeringar redovisas som investeringar.

Upplupna (obetalda) leverantörsskulder för investeringar ingår i förändringen av räntefria lång- eller kortfristiga skulder i enlighet med deras natur. Investeringarnas finansieringsandelar samt upplupna (obetalda) försäljningsintäkter av tillgångar bland bestående aktiva ingår i förändringen av lång- eller kortfristiga fordringar i enlighet med deras natur.

3.3 Kassaflödet för finansieringsdel

3.3.1 Förändringar i utlåningen

Av kommunen beviljade lån som i balansräkningen upptagits inom gruppen *Placeringar (Masskuldebrevsfordringar, Övriga lånefordringar, Övriga fordringar)* redovisas under *Förändringar i utlåningen*.

De likvida medlen minskar vid ökad utlåning och ökar vid återbetalning av lån. Ökad utlåning och amorteringar upptas var för sig under förändringar i utlåningen.

3.3.2 Förändringar i lånebeståndet

Finansieringsanalysen visar hur kommunens finansieringsstruktur har förändrats under räkenskapsåret. Ökningen av långfristiga lån visar i vilken utsträckning kommunen under året har upptagit eller förnyat långfristiga lån. Räkenskapsårets amorteringar på kommunens långfristiga lån upptas under minskning av långfristiga lån. Observera att dessa amorteringar upptagits bland kortfristiga lån i föregående års balansräkning. Därmed skiljer sig minskningen av långfristigt främmande kapital i finansieringsanalysen från minskningen i balansräkningen, som anger det lånebelopp som förfaller till betalning under följande räkenskapsår.

Ökningen av kortfristiga lån visar i vilken utsträckning kommunen under räkenskapsåret har upptagit eller förnyat kortfristiga lån. Minskningen av kortfristiga lån visar i vilken utsträckning kommunen under året amorterat sina kortfristiga lån. Ökningar och minskningar av kortfristiga lån upptas i finansieringsanalysen till nettobelopp.

3.3.3 Förändringar i eget kapital

En samkommun tillförs eget kapital genom kapitalplaceringar från medlemskommuner. Det egna kapitalet minskar när placerat kapital återbetalas till medlemskommuner. Placerat kapital kan höja grundkapitalet eller tillföras under övrigt eget kapital. Minskning av det egna kapitalet kommer främst i fråga då en medlemskommun utträder ur samkommunen och det placerade kapitalet återbetalas.

3.3.4 Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital

Förvaltade medel visar beloppet av medel från staten, EU-stöd och övriga uppdragsgivare som kommunen förvaltar medan förvaltad kapital visar de skulder (förpliktelser) som kommunen ansvarar för gentemot uppdragsgivarna.

Ifall avkastningen från en donationsfond (ränta, dividend e.d.) tillförs de förvaltade medlen och det förvaltade kapitalet och medelsanvändningen minskar medlen och kapitalet utan att årsbidragsbeloppet påverkas, har förändringarna i dessa poster inte någon inverkan på finansieringsanalysen.

3.3.5 Förändring av omsättningstillgångar

När anskaffningar av omsättningstillgångar aktiverats i balansräkningen påverkas inte årsbidraget trots att anskaffningarna minskar de likvida medlen. Räkenskapsperiodens öknings av omsättningstillgångarna dras därför av från kassaflödet för finansieringen medan minskningar adderas till kassaflödet.

3.3.6 Förändring av fordringar

Fordringarna utgörs av lång- och kortfristiga fordringar som i balansräkningen upptagits inom gruppen rörliga aktiva (*Kundfordringar, Lånefordringar, Övriga fordringar och Resultatregleringar*). En ökning av fordringarna minskar de likvida medlen och en minskning ökar de likvida medlen.

3.3.7 Förändring av räntefria skulder

Som räntefria skulder redovisas erhållna förskott, leverantörsskulder, övriga skulder och resultatregleringar. I denna post upptas också förändringar av erhållna återbetalningsbara anslutningsavgifter. Om anslutningsavgifterna utgör ett väsentligt belopp kan det upptas som en egen post.

3.4 Beaktande av valutakursförändringar

Förändringarna av fordringar och lån påverkas också av valutakursförändringar trots att dessa inte utgör finansiella transaktioner. Beräknade valutakursvinster och -förluster tas upp som inkomst- eller utgiftskorrigeringar eller bland resultatregleringar¹ och behöver därför inte beaktas separat i finansieringsanalysen. [2018]

3.5 Förändring av likvida medel

Det sammanräknade beloppet av kassaflödena i verksamheten, investeringarna och finansieringen visar förändringen av kommunens eller samkommunens likvida medel. De likvida medlen består av finansiella värdepapper samt kassa och bank.

Beloppet av likvida medel vid räkenskapsårets utgång minskas med beloppet vid räkenskapsårets ingång. Kalkylen visar beloppet av likvida medel och förändringen under räkenskapsåret.

4 Sammanställning av finansieringsanalysens poster

4.1 Kassaflödet i verksamheten

+/- Årsbidrag (från resultaträkningen)

Extraordinära poster

+ Extraordinära intäkter (från resultaträkningen)
 - Extraordinära kostnader (från resultaträkningen)
 = Extraordinära poster

Korrektivposter till internt tillförda medel

- Vinst vid försäljning av tillgångar (investeringar) bland bestående aktiva (från övriga intäkter i resultaträkningen)
 + Förluster vid försäljning av tillgångar (investeringar) bland bestående aktiva (från övriga kostnader i resultaträkningen)
 - Vinst vid försäljning av tillgångar (investeringar) bland bestående aktiva (från extraordinära intäkter i resultaträkningen)

¹ Se Bokföringsnämndens allmänna anvisning "Omräkning av fordringar samt skulder och andra åtaganden i utländsk valuta till eurobelopp".

- + Förluster vid försäljning av tillgångar (investeringar) bland bestående aktiva (från extraordinära kostnader i resultaträkningen)
- + Avsättningar vid räkenskapsperiodens utgång (punkt C under Passiva i kommunens balansräkning)
- Avsättningar vid räkenskapsperiodens ingång.
- = Korrektivposter till internt tillförda medel

4.2 Kassaflödet för investeringarnas del

- Immateriella tillgångar (ökningar)
- Materiella tillgångar (ökningar)
- Aktier och andelar (ökningar)
- ± Förskottsbetalningar för investeringar (ökningar och minskningar)
- = Investeringsutgifter i finansieringsanalysen
- + Finansieringsandelar för investeringsutgifterna
- + Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva (inklusive vinster och förluster)

Försäljningsinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva inkluderar försäljningsbeloppen enligt fakturor eller andra verifikat (utan mervärdesskatt).

Investeringsutgifterna erhålls antingen från huvudbokföringen eller en separat bokföring över bestående aktiva. Investeringsutgifterna för tillgångar bland bestående aktiva kan också beräknas utifrån förändringarna i balansräkningen genom att öka förändringarnas belopp med räkenskapsperiodens avskrivningar och beakta övriga resultaträkningsposter som försäljningarna medfört.

Utnyttjandet av en investeringsreserv för investeringar beaktas inte i finansieringsanalysen.

4.3 Kassaflödet för finansieringens del

Utlåning

Ökning av lånefordringar

Placeringar enligt balansräkningen:

- + Masskuldebrevsfordringar 31.12
- Masskuldebrevsfordringar 1.1
- + Övriga lånefordringar 31.12
- Övriga lånefordringar 1.1
- + Övriga fordringar 31.12
- Övriga fordringar 1.1
- + Amorteringar på ovannämnda under räkenskapsperioden
- = Ökning av lånefordringar

Ökningarna utreds enklast med hjälp av huvudboken eller lånebokföringen.

Minskning av lånefordringar

Amorteringar på masskuldebrevsfordringar, övriga lånefordringar och övriga fordringar under räkenskapsperioden.

Förändringar i lånebeståndet

Uppgifterna framgår enklast av lånebokföringen.

Ökning av långfristiga lån

- + Masskuldebrevslån (långfristiga)
- + Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter (långfristiga)
- + Lån från offentliga samfund (långfristiga)
- + Lån från övriga kreditgivare enligt balansräkning 31.12 (långfristiga)
- Ovannämnda lån enligt balansräkning 1.1
- + Amorteringar på ovannämnda lån under räkenskapsperioden
- + Amorteringsandel för långfristiga lån 31.12
- + Amorteringsandel för långfristiga lån 1.1
- = Ökning av långfristiga lån

Minskning av långfristiga lån

- Amorteringar på ovannämnda låneposter under räkenskapsperioden

Förändring av kortfristiga lån

- + Masskuldebrevslån (kortfristiga)
- + Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter (kortfristiga)
- + Lån från offentliga samfund (kortfristiga)
- + Lån från övriga kreditgivare enligt balansräkning 31.12 (kortfristiga)
- Ovannämnda lån enligt balansräkning 1.1
- Amorteringsandel för långfristiga lån 31.12
- + Amorteringsandel för långfristiga lån 1.1
- = Förändring av kortfristiga lån

Kontrollkalkyl över förändringar av lån

- + Lån 1.1
- + Upptagna lån enligt lånebokföringen eller huvudbokföringens transaktioner
- Amorteringar enligt lånebokföringen eller huvudbokföringens transaktioner
- = Lån 31.12 [2018]

Förändringar i eget kapital

Samkommun

+	Grundkapital 31.12 (placerat)
-	Grundkapital 1.1 (placerat)
+	Fonder 31.12 (placerat)
-	Fonder 1.1 (placerat)
+	Underskott som täckts (av medlemskommuner)
-	Överskott som återbetalats till medlemskommuner
=	Förändringar i eget kapital

Poster utan finansieringspåverkan (t.ex. förändringar av uppskrivningsfonden, resultatöverföringar till fonder eller användning av fonder) beaktas inte som förändringar i eget kapital vid finansieringsanalysen.

Övriga förändringar av likviditeten

Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital

-	Förvaltade medel 31.12
+	Förvaltade medel 1.1
+	Förvaltad kapital 31.12
-	Förvaltad kapital 1.1
=	Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital

Förändring av omsättningstillgångar

-	Omsättningstillgångar 31.12
+	Omsättningstillgångar 1.1
=	Förändring av omsättningstillgångar

Förändring av fordringar

-	Långfristiga fordringar (Balansräkningens rörliga aktiva CII Fordringar: Långfristiga) 31.12
+	Långfristiga fordringar 1.1
-	Kortfristiga fordringar (Balansräkningens rörliga aktiva CII Fordringar: Kortfristiga) 31.12
+	Kortfristiga fordringar 1.1
=	Förändring av fordringar

Förändring av räntefria skulder

+	Erhållna förskott 31.12
+	Skulder till leverantörer 31.12
+	Övriga skulder/Anslutningsavgifter och övriga skulder 31.12
+	Resultatregleringar 31.12
-	Motsvarande balansposter 1.1
=	Förändring av räntefria skulder

4.4 Förändring av likvida medel

+	Finansiella värdepapper 31.12
-	Finansiella värdepapper 1.1
+	Kassa och bank 31.12
-	Kassa och bank 1.1
=	Förändring av likvida medel

Finansieringsanalysen avstäms med hjälp av förändringen av likvida medel. Förändringen ska vara lika stor som det sammanräknade beloppet av kassaflödena i verksamheten, investeringarna och finansieringen.

5 Finansieringsanalysens noggrannhet

Finansieringsanalysen visar räkenskapsårets siffror samt jämförelseuppgifter från det föregående räkenskapsåret. Med undantag för rubrikader ska finansieringsanalysen inte visa rader som saknar siffror för både innevarande och föregående räkenskapsår.

Fler poster kan upptas i finansieringsanalysen ifall det har betydelse för att kunna ge riktiga och tillräckliga uppgifter om finansieringen. En sådan specifikation kan göras t.ex. när de långfristiga lånen har förändrats väsentlig på grund av valutakursförändringar. Ringa belopp till följd av valutakursförändringar får dock sammanlösas med den post som gett upphov till dem.

Finansieringsanalysen kan presenteras med 1 000 euros noggrannhet. Om analysen upprättas via en automatisk bokföringsrapport kan noggrannheten dock vara densamma som i bokföringen.

Det kan också krävas noter för att ge en riktig och tillräcklig bild av finansieringen i bokslutet. Dessa kan t.ex. handla om hur finansieringsanalysens poster påverkas av investeringarnas statsandelar, bolagisering och andra strukturarrangemang. [2018]

		Informationskälla:
Kassaflödet i verksamheten		
Årsbidrag	±XXX	Resultaträkning
Extraordinära poster	±XXX	Resultaträkning
Korrektivposter till internt tillförda medel	<u>±XXX</u>	XXX Noter
Kassaflödet för investeringarnas del		
Investeringsutgifter	-XXX	Aktiva AI, AII, AIII1
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	+XXX	Aktiva AI, AII, AIII1
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	<u>+XXX</u>	-XXX Noter
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		<u>±XXX</u>
Kassaflödet för finansieringens del		
Förändringar i utlåningen		
Ökning av utlåningen	-XXX	Aktiva AIII2-4
Minskning av utlåningen	<u>+XXX</u>	±XXX Aktiva AIII2-4
Förändringar i lånebeståndet		
Ökning av långfristiga lån	+XXX	Passiva EI 1-4
Minskning av långfristiga lån	-XXX	Passiva EI 1-4
Förändring av kortfristiga lån	<u>±XXX</u>	±XXX Passiva EII 1-4
Förändringar i eget kapital		±XXX Passiva A
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	±XXX	Aktiva B, Passiva D
Förändring av omsättningstillgångar	±XXX	Aktiva C1
Förändring av fordringar	±XXX	Aktiva CII
Förändring av räntefria skulder	<u>±XXX</u>	±XXX Passiva EI5-8, EII5-8
Kassaflödet för finansieringens del		<u>±XXX</u>
Förändring av likvida medel		±XXX
Förändring av likvida medel		
Likvida medel 31.12	XXX	Aktiva CIII,CIV
Likvida medel 1.1	<u>-XXX</u>	±XXX Aktiva CIII,CIV

[2018]